

MØTEINNKALLING

Møtedato: 16.02.17

Møtetid: Kl. 09.00

Møtested: Overhalla Helsecenter

De faste medlemmene innkalles med dette til møtet. Den som har lovlig forfall, eller er inhabil i noen av sakene, må melde fra så snart som mulig til KomSek Trøndelag IKS.

Varamedlemmer møter bare etter nærmere avtale eller innkalling.

Møtet er åpent.

SAKLISTE

Sak nr.	Sakstittel
001/17	Referatsaker
002/17	Besøk ved helse og omsorg - utsatt sak
003/17	Orientering fra rådmannen vedrørende delegasjonsreglementet
004/17	Orientering fra rådmannen vedrørende arbeidsmiljø og sykefravær
005/17	Orientering fra revisor - Status for arbeidet med forvaltningsrevisjon
006/17	Orientering fra revisor - Status for arbeidet med regnskapsrevisjon
007/17	Kontrollutvalgets budsjett 2017
008/17	Kontrollutvalgets årsrapport 2016

Steinkjer 10.02.17

Reidar Viken/s/
Leder

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær
E-post: paul.stenstuen@komsek.no
Mob. 900 39 065

SAK 001/17

REFERATSAKER

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	16.02.17	Paul Stenstuen	001/17	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

Referatene tas til orientering.

Referat

1 NKRF

Kontrollutvalgskonferansen 2017

Ikke vedlagt

2 KomSek Trøndelag IKS

Innkalling til møte i
representantskapet

Vedlagt

Steinkjer 10.02.17

Paul Stenstuen
kontrollsekretær

Steinkjer, 1. februar 2017

Medlemmene i representantskapet for KomSek Trøndelag IKS

Deres ref.

Vår ref.
17/012

Arkiv
011.4

Saksbehandler
Liv Tronstad

INNKALLING TIL MØTE I REPRESENTANTSKAPET

Tidspunkt: **28. februar kl 12.15** (lunsj fra kl 11.30)

Sted: **Scandic Hell Hotell, Stjørdal**

Faste medlemmer er med dette kalt inn til møtet. Den som har lovlig forfall, eller er inhabil i noen av sakene, må melde fra så snart som mulig til:

904 17 720 eller e-post: post@komsek.no

Varamedlemmer møter kun etter nærmere avtale.

SAKLISTE:

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE VALG AV REFERENT OG TO TIL Å SKRIVE UNDER PROTOKOLLEN

001/17 FORSLAG TIL SAMMENSLÅING AV KOMSEK TRØNDELAG IKS OG KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT MIDT-NORGE IKS

Sakspapirene sendes ut senest en uke før møtet.

Bjørn Iversen
Representantskapets ordfører

Liv Tronstad
Daglig leder

Kopi sendt: Varamedlemmer
Deltakerkommunene
Kontrollutvalgene i deltakerkommunene
Styret

Deltakerkommuner	Medlemmer	Varamedlemmer (pers.)
Nord-Trøndelag Fylkeskommune	Erik Fløan Stian Aleksander Aakre	Lena Oldren Heggstad Torgeir Strøm
Leka kommune	Per Helge Johansen	Bjørn Arne Laugen
Nærøy kommune	Rune Arstein	Johannes Sandstad Lars Fredrik Mørch Wenche Finseth
Fosnes kommune	Trygve Jonny Sandvik	Gunn Ågot Leithe Silje Lerbekk
Namsos kommune	Arnhild Holstad Amund Lein	Kjersti Tommelstad Frode Båtnes Lisa Gamst Aglen Geir Olav Knappe
Overhalla kommune	Per Olav Tyldum	Lene Lervik Glømmen Johan Tettlien Sellæg
Høylandet kommune	Hege Nordheim-Viken	Ole Joar Flaatt Ingunn Aar Anita Østby Eivind fiskum Lornts Mørkved-Romstad Knut Årsandøy
Røyrvik kommune	Hans Oskar Devik	Bodil Haukø
Lierne kommune	Bente Estil	Steinar Bach Lillian Bergli Roy Inge Bergli Svein Arne Bjørkås
Namsskogan kommune	Stian Brekkvassmo	Odd Inge Myrvold Nina Jørgensen
Grong kommune	Skjalg Åkerøy,	Vigdis Linmo Oddny Lysberg Steinar Sæternes May Helen Solum Marianne Brissach
Snåsa kommune	Tone Våg	Vof Ola Kristian Johansen
Flatanger kommune	Olav Jørgen Bjørkås	Ingunn Eikeseth Torgersen Birgitt Fossvik
Namdalseid kommune	Steinar Lyngstad	Arne Bratberg Nils Kaldahl
Verran kommune	Anders Lindstrøm	Geir Asle Rotabakk Synøve Diez Laila Ressem.Overrein Kristian Lunde Jenssen Tore Kristiansen Torgeir Skjevnik

Steinkjer kommune	Bjørn Arild Gram Stein Erik Aalberg	Ida Bruheim Derås Grete Bækken Mollan Mia Silkoset Tor Arne Garnvik
Inderøy kommune	Ida Stuberger	Trine Berg Fines Otte Vatn Ida Stene Tangstad
Verdal kommune	Bjørn Iversen Pål Sverre Fikse	Silje H. Sjøvold Marit Voll
Levanger kommune	Robert Svarva Jostein Trøyte	Alf Magne Reberg Anita Ravlo Sand
Frosta kommune	Trine Haug	Johan Petter Skogseth
Stjørdal kommune	Oddvar Vigdenes Toril Sandvik	Ole Hermod Sandvik Ann-Inger Leirtrø
Meråker kommune	Kari Anita Furunes	Torfinn Krogstad

Gunnar Alstad	(styreleder)
Liv Thun	(nestleder)
Sigrud Johannessen	(styremedlem)
Hans-Fredrik Donjem	(styremedlem)
Erik Seem	(styremedlem)
Einar Sandlund	(ansattes representant i styret)

002/17

BESØK VED HELSE OG OMSORG – utsatt sak

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	16.02.17	Paul Stenstuen	002/17	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar den gitte informasjonen til orientering.
2. Kontrollutvalget ber sekretær utarbeide et kortfattet notat som oppsummerer kontrollutvalgets inntrykk.

Vedlegg

Forsvarlige helse- og omsorgstjenester, Statens helsetilsyn

Ikke trykte vedlegg

1. Kontrollutvalgets sak 20/16 «Aktuell enhet for besøk»
2. Helse- og omsorgstjenesteloven
3. Kommuneleaven

Tilleggsopplysninger

Saken ble fremmet for kontrollutvalget i møte den 06.12.16, sak 25/16. Kontrollutvalget fattet slik vedtak i saken: «*Saken utsettes til neste møte*». Det har ikke fremkommet nye opplysninger som har betydning for saken.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget ønsker å avlegge utvalgte enheter et besøk for å skaffe seg et inntrykk av virksomheten, og for forsikre seg om at kommunen arbeider godt og målrettet etter fastsatte kvalitetsmål.

Kontrollutvalget ønsket å avlegge helse og omsorg et besøk, jf. sak 20/16. I samråd med kontrollutvalgets leder og i dialog med administrasjonen ble det besluttet å legge kontrollutvalgets besøk til Helsesenteret den 06.12.16.

Program for besøket

- Kort presentasjon av kontrollutvalget og formålet med besøket.
- Kort presentasjon av Helsesenteret
- Orientering fra administrasjonen vedrørende
 - Utfordringsbildet for helse- og omsorgstjenestene
 - Administrasjonens systemrettede arbeid og målene for helse- og omsorgstjenestene
 - Hva må eventuelt komme på plass for at kommunen skal nå sine mål (suksessfaktorer)
- Orientering fra administrasjonen vedrørende aktivisering av
 - hjemmeboende brukere
 - brukere på institusjon
 - demente pasienter

Vurdering

Det har skjedd omfattende endringer i lovverket knyttet til kommunenes helse og omsorgstjenester de senere år. Lovendringene stiller nå enda større krav til respekt for den enkelte bruker og dennes funksjons- og mestringsevne. Kvalitet i omsorgstjenestene blir definert i balansegangen mellom:

- Kompenserende tiltak for dekke inn brukernes egenomsorgssvikt – men ikke mer (da dette vil innebære en overstyring av brukerne)
- Tiltak som tar sikte på å øke brukernes mestrings- og egenomsorgsevne, herunder aktivisering og sosialisering.

Faglige kvalitetsmål gitt i lovverket

Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 angir kommunenes plikter etter loven.

Forsvarlighetskravet fremgår av §4-1. Det er flere forskrifter som utdyper innholdet i kommunenes plikter. Her vil jeg spesielt trekke fram forskrift om en verdig eldreomsorg (verdighetsgarantien) § 3:

«Tjenestetilbudet skal innrettes i respekt for den enkeltes selvbestemmelsesrett, egenverd og livsførsel og sikre at medisinske behov blir ivaretatt. For å oppnå disse målsettingene skal tjenestetilbudet legge til rette for at følgende hensyn ivaretas:

- a) En riktig og forsvarlig boform ut fra den enkeltes behov og tilstand.*
- b) Et variert og tilstrekkelig kosthold og tilpasset hjelp ved måltider.*
- c) Et mest mulig normalt liv, med normal døgnrytme og adgang til å komme ut, samt nødvendig hjelp til personlig hygiene.*
- d) Tilby samtaler om eksistensielle spørsmål.*
- e) Lindrende behandling og en verdig død.*
- f) Å bevare eller øke sin mulighet til å fungere i hverdagen. Omsorgen skal bidra til habilitering og rehabilitering.*
- g) Faglig forsvarlig oppfølging av lege og annet relevant personell, som sikrer kontinuitet i behandlingen.*
- h) Tilby eldre som bor på helseinstitusjon enerom.»*

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten §§6-9 angir kommunens plikter til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten. I dette ligger også en plikt til å sørge for å gjøre bruk av erfaringer fra pasienter, brukere og pårørende.

Opplevd kvalitet

Det vil imidlertid ikke nødvendigvis alltid være sammenfall mellom den enkeltes (og eventuelt pårørendes) opplevelse av kvalitet og det objektive og faglig begrunnede kvalitetsmål.

Eksempelvis. I dag skal brukerne i størst mulig grad stimuleres til å gjenvinne og å beholde sin funksjonsevne så lenge som mulig. I den grad noen oppfatter en slik begrunnet omlegging av tjenesteytingen som en svekkelse av kvaliteten på helse- og omsorgstjenestene, bør kommunen gjennom informasjonsarbeid forklare lovens og de faglige kvalitetskrav mht. helse- og omsorgstjenesten.

Kontrollutvalget bør i sitt arbeid forsikre seg om at kommunen arbeider godt og målrettet etter de faglig begrunnede kvalitetsmål gitt i lovverket.

Det stilles ofte spørsmål ved hva er forsvarlig, jf. forsvarlighetskravet i lovens §4-1. En vedlegger derfor et foilsett utarbeidet av Helsetilsynet. (22. oktober 2013)

Steinkjer 30.01.17

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane:
Nettverkssamling for ledere i helse- og omsorgstjenestene

Forsvarlige helse- og omsorgstjenester: Hva ser Helsetilsynet etter? Hva finner vi?

Seniorrådgiver Richard H Knoff, Statens helsetilsyn
Førde, 22. oktober 2013

Tema for dagen

Hva er tilsyn?

Hva mener vi med "forsvarlighet"?
Forsvarlig faglig praksis
Forsvarlig organisering og styring

Holder helse- og omsorgstjenestene mål?
Funn fra flerårig landsomfattende tilsyn
med kommunale tjenester til eldre

Er kvalitet og pasientsikkerhet
under forsvarlig styring hos oss?

Richard H Knoff 2013

Hva er tilsyn?

Tilsyn = **lovlighetskontroll**

Tilsynet skal bidra til
sikkerhet, kvalitet og **forsvarlighet**
og **forebygge** at svikt og feil gjentas

Richard H Knoff 2013

Hvilke krav stiller lovverket?

Richard H Knoff 2013

Tema for dagen

Hva er tilsyn?

Hva mener vi med "forsvarlighet"?

Forsvarlig faglig praksis

Forsvarlig organisering og styring

Holder helse- og omsorgstjenestene mål?

Funn fra flerårig landsomfattende tilsyn med kommunale tjenester til eldre

Er kvalitet og pasientsikkerhet

under forsvarlig styring hos oss?

Richard H Knoff 2013

Forsvarlighet i kommunale helse- og omsorgstjenester

Prop. 91 L (2010–2011) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester - § 4-1

- Helse- og omsorgstjenester som tilbys eller ytes... skal være forsvarlige
- Kommunen skal tilrettelegge tjenestene slik at
 - den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstjenestetilbud
 - den enkelte pasient eller bruker gis et verdig tjenestetilbud
 - den kommunale helse- og omsorgstjenesten og personellet som utfører tjenestene blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter
 - tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenestene

Richard H Knoff 2013

”Forsvarlighet” må presiseres

Prop. 91 L (2010–2011) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester

- Kravet om forsvarlighet er en rettslig standard: Innholdet bestemmes av normer utenfor loven
- Forsvarlighetskravet for helse- og omsorgstjenesten er forankret i
 - anerkjent fagkunnskap
 - faglige retningslinjer
 - allmenngyldige samfunnsetiske normer
- Innholdet i forsvarlighetskravet endrer seg dermed også i takt med utviklingen av fagkunnskap og endringer i verdioppfatninger

Richard H Knoff 2013

Forsvarlighetskravet – en "minimumsstandard"?

Prop. 91 L (2010–2011) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester

- Kjernen i forsvarlighetskravet: Normer som beskriver hvordan tjenestene bør være = *god praksis*
- Normene danner samtidig utgangspunkt for å fastlegge hvor *grensen mot det uforsvarlige* går:
 Hvor store avvik fra god praksis kan aksepteres før tjenesten blir uforsvarlig?
- Mellom god praksis og forsvarlighetskravets nedre grense vil det være rom for at kommunen kan utøve skjønn

Richard H Knoff 2013

Forsvarlighet: Hvor går grensen?

Richard H Knoff 2013

Et utgangspunkt: Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene

Forsvarlige tjenester til eldre

- **Formål:**
 - Ivaretagelse av grunnleggende behov
 - Respekt for egenverd, livsførsel og selvbestemmelsesrett
- **Grunnkrav:**
 - Tjenester i tilstrekkelig omfang til rett tid
 - Helhetlig, samordnet og fleksibelt tjenestetilbud med kontinuitet, forutsigbarhet og trygghet
 - Medvirkning i planlegging, medbestemmelse i utførelse
- **Eksempler på grunnleggende behov:**
 - Tilstrekkelig næring, variert kosthold, personlig hygiene og naturlige funksjoner
 - Sosial kontakt, fellesskap, aktivitet, normal døgnrytme, ro og privatliv
 - Nødvendig medisinsk undersøkelse, behandling, rehabilitering, tilpasset hjelp i dagliglivet, pleie og omsorg,
 - En verdig livsavslutning

Richard H Knoff 2013

Eksempel på forsvarlighetskrav: Tvungen somatisk helsehjelp i sykehjem

- Sikrer kommunen at pasienters motstand mot helsehjelp blir identifisert og pasienters samtykkekompetanse blir vurdert?
- Sikrer kommunen at tillitskapende tiltak forsøkes før tvungen helsehjelp gjennomføres?
- Sikrer kommunen at det gjøres helsefaglige vurderinger av om den aktuelle helsehjelpen kan gjennomføres med tvang?
 - Fare for vesentlig skade?
 - Nødvendig helsehjelp?
 - Forholdsmessighet?

Richard H Knoff 2013

Tema for dagen

Hva er tilsyn?

Hva mener vi med "forsvarlighet"?

Forsvarlig faglig praksis

Forsvarlig organisering og styring

Holder helse- og omsorgstjenestene mål?

Funn fra flerårig landsomfattende tilsyn
med kommunale tjenester til eldre

Er kvalitet og pasientsikkerhet
under forsvarlig styring hos oss?

Richard H Knoff 2013

Forsvarlighet gjennom styring og ledelse

Prop. 91 L (2010–2011) Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester

- Kravet til forsvarlighet rettet mot virksomheter sammenfaller langt på vei med kravet til internkontroll og til systematisk arbeid for å ivareta pasientsikkerhet og kvalitet
- Ledelsen må gjennomføre organisatoriske og systemmessige tiltak som gjør det mulig for helsepersonellet å oppfylle plikten til forsvarlig yrkesutøvelse

Richard H Knoff 2013

Organisering: Ingen modellkrav!

- Kommunene står fritt til å velge organisasjonsmodell og styringsstruktur
- ... men de må oppfylle kravene til styringssystem fastsatt i Forskrift om internkontroll i sosial- og helsetjenesten (2002)

Richard H Knoff 2013

Krav til internkontroll: Forskriftens §4

Jf tilsynsloven, helsepersonelloven, helse- og omsorgstjenesteloven, lov om sosiale tjenester i Nav, spesialisthelsetjenesteloven

TYDELIG ANSVAR

- a) Beskrivelser av oppgaver, mål og ansvar
- b) Tilgang til regelverket

SOLID KUNNSKAPSRUNNLAG

- c) Kompetente ansatte
- d) Medvirkning – utnyttelse av kunnskap
- e) Bruk av pasienterfaringer

SYSTEMATISK ARBEID MED RISIKO OG SVIKT

- f) Oversikt over risikoforhold
- g) Tiltak for avdekking, oppretting og forebygging
- h) Overvåking og kontinuerlig forbedring

Richard H Knoff 2013

To hovedspørsmål ved tilsyn

Det skal ikke være tilfeldig at det gis forsvarlige tjenester!

Richard H Knoff 2013

Tema for dagen

Hva er tilsyn?

Hva mener vi med "forsvarlighet"?

Forsvarlig faglig praksis

Forsvarlig organisering og styring

Holder helse- og omsorgstjenestene mål?

Funn fra flerårig landsomfattende tilsyn
med kommunale tjenester til eldre

Er kvalitet og pasientsikkerhet
under forsvarlig styring hos oss?

Richard H Knoff 2013

Eldretilsynet 2010-11: Tema, metode og omfang

Tilsynstema	Hvem og hvordan	Hvor mange
Utredning og oppfølging av demente utenfor institusjon	Systemrevisjon i kommunen	65
	Tilsyn med fastleger	41
Legemiddelhåndtering og -behandling i og utenfor institusjon	Systemrevisjon i kommunen	19
	Tilsyn med fastleger	15
	"Sjølmeldingstilsyn"	164
Rehabilitering i sykehjem	Systemrevisjon i kommunen	15
Forebygging/behandling av underernæring	Systemrevisjon i kommunen	37
Tildeling av avlastning	Stikkprøver saksbehandling	141
... og noen temaer til	Uanmeldt tilsyn	59
	Systemrevisjon i kommunen	34

Richard H Knoff 2013

Eldretilsynet 2010-11: Tallenes tale

- **2010:**
340 tilsyn gjennomført i over 200 kommuner/bydeler
Lovbrudd påvist i to tredjedeler
- **2011:**
220 tilsyn gjennomført i over 150 kommuner/bydeler
Lovbrudd påvist i to tredjedeler

Richard H Knoff 2013

Men er dette "Norge i dag"?

- Tilsyn er ikke forskning!
- Vi går dit hvor vi regner med å finne svakheter:
 - Tilsynsystemaer velges ut etter en risikovurdering
 - Fylkesmennene passer på å få med kommuner og foretak hvor det kan være forbedringsbehov
- Bildet tilsynet gir, er ikke "representativt" – men egnet til å avdekke feil og risiko som må tas alvorlig
- ... og vi besøkte nær 75 % av kommunene i 2010-11

Richard H Knoff 2013

Demens og legemidler: Funn i 2010-11

- **Demens fanges ikke opp**
 - Uklare ansvarsforhold; mangelfull informasjonsutveksling
 - Mangel på faglig kompetanse og opplæring av personell
 - Ikke innarbeidet praksis som sikrer at brukere med demenssykdom blir identifisert og fulgt opp
 - For lite kontinuitet og forutsigbarhet, svakt samarbeid med fastlegene
- **Legemiddelhåndteringen er ikke trygg nok**
 - Uklarhet om lederansvar for legemiddelhåndteringen
 - Uklarheter omkring prosedyrer og rutiner
 - For svak opplæring av personell som deler ut legemidler
 - Feil og nesten-feil ikke godt nok håndtert – lite risikotenkning

Richard H Knoff 2013

Ernæring og rehabilitering: Funn i 2010-11

- **For svak kunnskap om ernæring**

- Mange steder mangler innarbeidet praksis for å oppdage dem som er underernært eller står i fare for å bli det
- Mangelfull skriftlig nedtegning
- Ikke gode nok ordninger for å følge opp igangsatte tiltak
- For svak opplæring av personell, ikke oversikt over farer for svikt

- **Svakt tverrfaglig samarbeid om rehabilitering**

- Rutiner for tverrfaglig samarbeid mangler, eller er ikke innarbeidet
- For svak medvirkning av lege og fysioterapeut
- Mangelfull og uoversiktlig dokumentasjon; igangsatte tiltak blir ikke evaluert
- For svak opplæring av personell

Richard H Knoff 2013

Avlastning: Funn i 2010-11

- **Mangelfull saksbehandling ved avlastningsbehov**

- Manglende eller mangelfull kartlegging og vurdering pårørendes omsorgsbyrde, situasjon og behov for avlastning
- Vedtak med mangelfulle begrunnelser
- Standardavslag uten individuell vurdering
- Vedtak hjemlet i galt lovverk; korttidsopphold vs avlastning

Richard H Knoff 2013

Tema for dagen

Hva er tilsyn?

Hva mener vi med "forsvarlighet"?

Forsvarlig faglig praksis

Forsvarlig organisering og styring

Holder helse- og omsorgstjenestene mål?

Funn fra flerårig landsomfattende tilsyn
med kommunale tjenester til eldre

Er kvalitet og pasientsikkerhet
under forsvarlig styring hos oss?

Richard H Knoff 2013

Krav til internkontroll: Forskriftens §4

Jf tilsynsloven, helsepersonelloven, helse- og omsorgstjenesteloven, lov om sosiale tjenester i Nav, spesialisthelsetjenesteloven

TYDELIG ANSVAR

- a) Beskrivelser av oppgaver, mål og ansvar
- b) Tilgang til regelverket

SOLID KUNNSKAPSRUNNLAG

- c) Kompetente ansatte
- d) Medvirkning – utnyttelse av kunnskap
- e) Bruk av pasienterfaringer

SYSTEMATISK ARBEID MED RISIKO OG SVIKT

- f) Oversikt over risikoforhold
- g) Tiltak for avdekking, oppretting og forebygging
- h) Overvåking og kontinuerlig forbedring

Richard H Knoff 2013

Til diskusjon:

- Kan vi kjenne oss igjen i funnene fra "eldretilsynet"?
- Hvor ligger vi best an hjemme hos oss –
Tydlig ansvar? Solid kunnskapsgrunnlag?
Systematisk arbeid med risiko og svikt?
- Og hvor har vi størst forbedringsbehov?

Richard H Knoff 2013

Systematisk kvalitetsarbeid er nødvendig

- Å sørge for forsvarlige tjenester er en kontinuerlig prosess – virksomheten må arbeide systematisk med kvalitetsforbedring:
 - Det kan komme nye faglige retningslinjer eller annen ny fagkunnskap som ledelsen må vurdere og innarbeide
 - Det vil regelmessig oppstå endringer i brukeres tjenestebehov og bemanningen i kommunen
- Kommunen bør sørge for at tilsynsfunn ved ett tjenestested benyttes som utgangspunkt for egenkontroll ved andre:
 - Innenfor kommunen
 - På tvers av kommunegrenser

Richard H Knoff 2013

Sikrer kommunen god ledelse?

- Har kommunen definert hva "god ledelse" består i?
- Er de krav som følger av IK-ansvaret, dekket?
- Hvordan formidles kravene til lederne?

- Hvordan konstaterer man at lederne lever opp til kravene?
 (Medarbeiderundersøkelser, 360 graders evaluering ...)
- Formidles funnene tilbake til ledere og medarbeidere?
- Stilles det krav om tiltak og rapportering?

- Får det noen konsekvenser om en leder ikke fyller rollen som forutsatt?
- Får man noe igjen for å være en god leder?

Richard H Knoff 2013

Ledere som vil lære av feil

- Velg ikke "uhell" og "menneskelig svikt" som forklaring!

- Men spør:
 - Har vi sørget for klare ansvarsforhold?
 - Drar vi nytte av synspunkter og erfaringer fra ansatte, brukere og pårørende?
 - Jobber vi systematisk med å forebygge, avdekke og rette opp feil og mangler?

Richard H Knoff 2013

SAK 003/17

ORIENTERING FRA RÅDMANNEN VEDRØRENDE DELEGASJONSREGLEMENTET

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	16.02.2017	Paul Stenstuen	003/17	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar den gitte informasjonen til orientering.

Vedlegg

Ingen

Ikke trykte vedlegg

Kontrollutvalgets årsplan for 2017

Saksopplysninger

I Kontrollutvalgets årsplan for 2017 er det satt av tid til en orientering fra rådmannen vedrørende delegasjonsreglementet.

Orienteringen vil bli gitt i møte.

Vurdering

Orienteringer fra rådmannen etter en på forhånd fastsatt plan gir rådmannen gode muligheter til å legge opp sin tid og til å forberede seg. Samtidig er det også lagt opp til at bredden i kommunens virksomhet blir dekket. Dette gir kontrollutvalget gode muligheter til å holde seg orientert om de viktigste sidene ved kommunens virksomhet.

Steinkjer 30.01.17

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

SAK 004/17

ORIENTERING FRA RÅDMANNEN VEDRØRENDE ARBEIDSMILJØ OG SYKEFRAVÆR

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	16.02.2017	Paul Stenstuen	004/17	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar den gitte informasjonen til orientering.

Vedlegg

Ingen

Ikke trykte vedlegg

Kontrollutvalgets årsplan for 2017

Saksopplysninger

I Kontrollutvalgets årsplan for 2017 er det satt av tid til en orientering fra rådmannen vedrørende arbeidsmiljø og sykefravær.

Orienteringen vil bli gitt i møte.

Vurdering

Orienteringer fra rådmannen etter en på forhånd fastsatt plan gir rådmannen gode muligheter til å legge opp sin tid og til å forberede seg. Samtidig er det også lagt opp til at bredden i kommunens virksomhet blir dekket. Dette gir kontrollutvalget gode muligheter til å holde seg orientert om de viktigste sidene ved kommunens virksomhet.

Steinkjer 30.01.17

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

SAK 005/17

**ORIENTERING FRA REVISOR - STATUS FOR ARBEIDET MED
FORVALTNINGSREVISJON**

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	16.02.17	Paul Stenstuen	005/17	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Vedlegg

Ingen

Ikke trykte vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger (forvaltningsrevisjon).

Revisor vil gi en statusrapport for arbeidet med forvaltningsrevisjon i møte.

Vurdering

Saken sees som et ledd i kontrollutvalgets oppfølging av og med revisor.

Steinkjer 30.01.17

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

SAK 006/17
ORIENTERING FRA REVISOR - STATUS FOR ARBEIDET MED
REGNSKAPSREVISJON

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	16.02.17	Paul Stenstuen	006/17	428-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar den gitte informasjon til orientering.

Vedlegg

Ingen

Ikke trykte vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

Kontrollutvalget skal påse at det føres betryggende revisjon av kommunens regnskaper.

Revisor vil gi en statusrapport for revisjonsarbeidet i møte.

Saksbehandlers vurdering

Saken sees som et ledd i kontrollutvalgets oppfølging av og med revisor.

Steinkjer, 30.01.17

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

SAK 007/17

KONTROLLUTVALGETS BUDSJETT FOR 2017

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	16.02.17	Paul Stenstuen	007/17	413-1744-5.3

Saksbehandlers forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget viser til kommunestyrets sak 98/16. Kontrollutvalget finner det naturlig at ordningen også omfatter kontrollutvalgets faste medlemmer og ber rådmannen om å foreta anskaffelsen og tildeling til kontrollutvalgets faste medlemmer. Anskaffelsen av nettbrett finansieres innenfor tildelt ramme.
2. Kontrollutvalget vedtar følgende detaljbudsjett for kontroll og tilsyn for 2017:

Art	Beskrivelse	2017
10802	Leder godtgjørelse	12000
10803	Møte godtgjørelse	14000
10804	Tapt arbeidsfortjeneste	7 000
10990	Arbeidsgiveravgift	1 700
11001	Faglitteratur/tidsskrifter	3 000
11151	Beverting	1 300
11501	Kursavgifter og oppholdsutgifter	10 000
11600	Kjøregodtgjørelse	3 000
11702	Reiseutgifter (inkl. parkeringsavgifter/bomavgifter)	3 000
32000	Anskaffelse av nettbrett (3 stk)	15 000
13751	Kjøp av tjenester fra KomSek Trøndelag IKS	157 000
13752	Kjøp av tjenester fra KomRev Trøndelag IKS	624 000
	Sum ramme - kontroll og tilsyn (funksjon 110)	851 000

3. Kontrollutvalget ber rådmannen om å foreta de nødvendige budsjettekniske registreringer.

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter - ikke vedlagt

1. Kommunestyrets sak 110/16
2. Kommunestyrets sak 98/16
3. Kontrollutvalgets sak 19/16
4. Budsjettvedtak i representantskapene for 2017 for KomSek Trøndelag IKS og KomRev Trøndelag IKS
5. Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner av 16.6.2004.
6. Forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner av 15.12.2000.
7. Veileder for rapportering om ressursbruk og tjenesteproduksjon i kommuner og fylkeskommuner.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet forslag til budsjettramme for 2017 den 08.09.16, sak 19/16. Budsjettrammen omfatter kontrollutvalgets samlede virksomhet, herunder kjøp av revisjonstjenester og kjøp av sekretariatstjenester. Budsjettforslaget fra kontrollutvalget hadde en total ramme på kr 851 000.

Kommunestyret behandlet budsjett for 2017 den 19/12-16, sak 110/16. Da det ikke fremkommer endringer mht. kontrollutvalgets budsjettforslag legger en til grunn at dette ble vedtatt.

Kommunestyret vedtok den 19/12-16, sak 98/16, å anskaffe nettbrett for kommunestyrets faste medlemmer. Det foreslåes at kontrollutvalget slutter seg til ordningen, slik at den også omfatter kontrollutvalgets faste medlemmer. Anskaffelsen kan for øvrig gjennomføres innenfor tildelt ramme. Det foreslåes derfor en slik fordeling av rammen:

Art	Beskrivelse	2017
10802	Leder godtgjørelse	12000
10803	Møte godtgjørelse	14000
10804	Tapt arbeidsfortjeneste	7 000
10990	Arbeidsgiveravgift	1 700
11001	Faglitteratur/tidsskrifter	3 000
11151	Bevertning	1 300
11501	Kursavgifter og oppholdsutgifter	10 000
11600	Kjøregodtgjørelse	3 000
11702	Reiseutgifter (inkl. parkeringsavgifter/bomavgifter)	3 000
32000	Anskaffelse av nettbrett (3 stk)	15 000
13751	Kjøp av tjenester fra KomSek Trøndelag IKS	157 000
13752	Kjøp av tjenester fra KomRev Trøndelag IKS	624 000
	Sum ramme - kontroll og tilsyn (funksjon 110)	851 000

Vurdering

Mange av kontrollutvalgene i regionen har allerede tatt i bruk nettbrett og elektronisk utsendelse av saksdokumenter. Erfaringene med en slik ordning fra disse kontrollutvalgene er gode. En tilrår derfor kontrollutvalget å innføre bruk elektronisk utsendelse av saksdokumenter og nettbrett.

En tilrår videre at kontrollutvalget vedtar en spesifisering av det samlede budsjett for 2017 for kontroll og tilsyn slik som foreslått.

Steinkjer 30.01.17

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

008/17

KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT 2016KomSek Trøndelag IKS
-sekretariat for kontrollutvalgene

Saksgang	Møtedato	Saksbehandler	Saksnr.	Arkiv
Kontrollutvalget	16.02.17	Paul Stenstuen	008/17	428-1744-5.3
Kommunestyret				

Saksbehandlers forslag til vedtak

1. Det fremlagte forslag til ”Kontrollutvalgets årsrapport for 2016” vedtas som kontrollutvalgets årsrapport for 2016.
2. Årsrapporten oversendes kommunestyret.

Saksbehandlers forslag til innstilling til kommunestyret

Kommunestyret tar ”Kontrollutvalgets årsrapport for 2016” til orientering.

Vedlegg

Forslag til kontrollutvalgets årsrapport 2016

Ikke trykte vedlegg

Ingen

Saksopplysninger

Ifølge kommunelovens § 76 har kommunestyret det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning. Til å forestå det løpende tilsynet på sine vegne, velger kommunestyret et kontrollutvalg, jfr. kommuneloven § 77.

Kontrollutvalgets arbeid og rapportering er nærmere regulert i *Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner*. Det følger av departementets merknader til denne at kontrollutvalget ene og alene er direkte underlagt kommunestyrets instruksjonsmyndighet. All rapportering tilbake skal derfor skje direkte til kommunestyret.

Kontrollutvalget vurderer fortløpende således hvilken informasjon og saker som vil være aktuelle å presentere for kommunestyret.

Kontrollutvalget har hatt den praksis at forhold som kontrollinstansen avdekker, løses på lavest mulig nivå, og bare unntaksvis resulterer i rapporter til kommunestyret, jfr. forskriftens § 4:

Utvalget rapporterer til kommunestyret når det er viktig at dette blir holdt orientert og gitt mulighet til å drøfte eventuelle tiltak”.

Kontrollutvalgets årlige rapport vil derfor være en oppsummering av utvalgets arbeid i løpet av året og er således viktig informasjon til kommunestyret om det tilsyn utvalget utøver på kommunestyrets vegne.

Alle møteinnkallinger med saksdokumenter er sendt ordfører og rådmann. Dette fungerer som en fortløpende informasjon til kommunen og det politiske miljøet.

Ordfører har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Vurdering

Ut fra tidligere praksis er det også for 2016 utarbeidet en årsrapport til kommunestyret der det er redegjort for sentrale deler av kontrollutvalgets virksomhet og aktivitet i 2016.

Saksbehandler anbefaler at årsrapporten oversendes kommunestyret med forslag om at kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport 2016 til orientering.

Steinkjer, 30.01.17

Paul Stenstuen
Kontrollsekretær

Kontrollutvalgets årsrapport for 2016 til kommunestyret

Vedtatt av kontrollutvalget 15.02.17

KomSek Trøndelag IKS
-sekretariat for kontrollutvalgene

Postboks 2564, 7735 Steinkjer
Telefon 74 11 14 76
E- post: post@komsek.no
Web: www.komsek.no

INNHOLDSFORTEGNELSE

1 INNLEDNING.....	3
2 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET I 2016	3
2.1 MØTER.....	3
2.2 BEHANDLING AV KOMMUNENS REGNSKAPER.....	3
2.3 FORVALTNINGSREVISJON	4
2.4 SELSKAPSKONTROLL.....	4
2.5 GJENNOMGANG AV MØTEPROTOKOLLER	4
2.6 KONTROLLUTVALGETS OPPFØLGING AV OG MED REVISOR.....	5
2.7 ORIENTERING FRA KOMMUNENS ADMINISTRASJON.....	5
2.8 BEFARING/BESØK	5
2.9 KURS / KONFERANSER.....	5
3 AVSLUTNING.....	5
VEDLEGG – OVERSIKT OVER KONTROLLUTVALGETS SAKER I 2016	6

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget har som oppgave å føre den løpende kontroll og tilsyn med den kommunale forvaltning på vegne av kommunestyret, jfr. kommuneloven med forskrifter. Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp et hvert forhold ved kommunens virksomhet så lenge det kan defineres som kontroll og tilsyn, men kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer. For nærmere informasjon om kontrollutvalgets hjemmel og mandat, viser en til kontrollutvalgets årsplan.

Kommunestyret valgte kontrollutvalg for perioden 2015 – 2019 i møte den 15. oktober 2015, sak 052/15.

Faste medlemmer:

Reidar Viken, SV, leder
Kari Mørkved Hustad, V, nestleder

Bernt Harald Opdal, AP

Vararepresentanter:

1. Olav Opdal, V
2. Ingrid Klykken, SV

Pers. vara:

Sveinung Aune, AP

Bernt Harald Opdal er fast medlem av kommunestyret.

2 KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET I 2016

Sekretariatstjenesten til kontrollutvalget utføres av KomSek Trøndelag IKS.

Revisjonsoppdraget (regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll) utføres av KomRev Trøndelag IKS.

2.1 MØTER

Kontrollutvalget har i 2016 holdt 5 møter, og behandlet 27 saker, se vedlegg. Tilsvarende tall for 2015 var 4 møter og 23 saker. Kontrollutvalgets møter er åpne. Møtene har likevel vært lukket i de saker hvor det har blitt behandlet opplysninger undergitt lovpålagt taushetsplikt. I all vesentlighet har dette vært orienteringene fra kommunens revisor, som benytter seg rutinemessig av sin møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

Ordføreren har møte og talerett i kontrollutvalget, og mottar møteinnkalling og møteprotokoll. Rådmannen mottar også møteinnkalling og møteprotokoll, og møter etter innkalling.

2.2 BEHANDLING AV KOMMUNENS REGNSKAPER

Kontrollutvalget avga uttalelse til kommunens årsmelding og årsregnskap for 2015, sak 8/16 den 21.04.2016. Saksgangen ved behandlingen av kommunens regnskaper er for øvrig regulert i kommuneloven med tilhørende forskrifter. Kontrollutvalgets uttalelse skal foreligge før formannskapet avgir sin innstilling til kommunestyret, slik at formannskapet kan ta denne uttalelsen i betraktning ved sin innstilling.

2.3 FORVALTNINGSREVISJON

Gjeldende plan for forvaltningsrevisjon ble behandlet av kontrollutvalget i møte den 21.04.16, sak 10/16. Kontrollutvalget avga slik innstilling til kommunestyret:

1. Kommunestyret slutter seg til det fremlagte forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016-2019.
2. Kommunestyret vedtar med utgangspunkt i fremlagt plan slike forvaltningsrevisjonsprosjekter i uprioritert rekkefølge:
 - Elevenes psykososiale miljø
 - Prosessen rundt flytting av elever til OBUS
 - Pleie og omsorg
3. Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer og omprioriteringer i planen i planperioden.

Kommunestyret sluttet seg enstemmig til kontrollutvalgets innstilling den 24.05.16, sak 47/16.

Prosjektet knyttet til en evaluering av prosessene rundt flyttingen av elever til OBUS bør iverksettes mens det ennå er dagsaktuelt. En forventer at prosjektet kan startes opp i februar, med framleggelse av prosjektplan for godkjenning i februarmøtet. Forventet ferdigstillelse/behandling av prosjektrapport i kontrollutvalgets møte november.

2.4 SELSKAPSKONTROLL

Gjeldende plan for selskapskontroll ble behandlet av kontrollutvalget i møte den 21.04.16, sak 11/16. Kontrollutvalget avga slik innstilling til kommunestyret:

1. Kontrollutvalget slutter seg til det fremlagte forslag til plan for selskapskontroll for perioden 2016 – 2019.
2. Forslaget til plan for selskapskontroll for perioden 2016 – 2019 oversendes kommunestyret med slik innstilling til vedtak:
 - 1) *Kommunestyret slutter seg til det fremlagte forslag til plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2016 – 2019.*
 - 2) *Kommunestyret vedtar med utgangspunkt i fremlagt plan slike selskapskontroller i uprioritert rekkefølge:*
 - *Midtre Namdal Avfallsselskap AS(MNA)*
 - *Museet midt IKS*
 - *Overhalla Realinvest*
3. *Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å foreta endringer og omprioriteringer i planen i planperioden.*

Kommunestyret sluttet seg enstemmig til kontrollutvalgets innstilling den 24.05.16, sak 37/16.

Det planlegges oppstart av første prosjekt i september, med framleggelse av prosjektplan for godkjenning i septembermøtet.

2.5 GJENNOMGANG AV MØTEPROTOKOLLER

Fra og med høsten 2013 har denne gjennomgangen vært tatt som et særskilt punkt i revisors ordinære statusrapportering. Hensikten med gjennomgangen av saksframlegg og vedtak er å kontrollere at de er i tråd med lov, forskrift, regelverk og overordnede planer. Saker av vesentlig økonomisk betydning er prioritert.

2.6 KONTROLLUTVALGETS OPPFØLGING AV OG MED REVISOR

Kontrollutvalgets sekretariat har faste møter med revisjonen, der revisjonen orienterer om sitt arbeid. Sekretariatet har innsyn i revisjonens arbeidspapirer, slik at en kan forsikre seg om at revisjonsarbeidet foregår i samsvar med god revisjonsskikk. Referat fra disse møtene legges frem for kontrollutvalget. Utvalget har også blitt holdt orientert om revisjonsstrategi og status for revisjonsarbeidet.

Oppdragsansvarlige revisorer skal årlig avgi erklæring om sin uavhengighet, jfr. forskrift om revisjon § 15. Disse ble forelagt kontrollutvalget i møtet den 08.09.16, jf. sakene 16 og 18/16.

2.7 ORIENTERING FRA KOMMUNENS ADMINISTRASJON

Kontrollutvalget har blitt orientert av administrasjonen i 3 av 5 møter. Det har i hovedsak dreid seg om årsregnskapet for 2015 og oppvekstområdet.

2.8 BEFARING/BESØK

Kontrollutvalget har ikke gjennomført besøk ved kommunale enheter i 2016.

2.9 KURS / KONFERANSER

Kontrollutvalget har ikke deltatt på kurs eller konferanser i 2016.

3 AVSLUTNING

Kontrollutvalget er valgt av kommunestyret - som har det øverste ansvaret - for på dets vegne å føre tilsyn med øvrige folkevalgte organer og administrasjonen. I praksis blir forhold som kontrollinstansen avdekker, løst på lavest mulig nivå, og bare unntaksvis formelt rapportert til kommunestyret. Den årlige meldingen er derfor viktig informasjon om det tilsyn kontrollutvalget utøver på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalget vurderer allikevel fortløpende hvilke saker og hvilken informasjon som bør presenteres for kommunestyret. Kontrollutvalget ser positivt på innspill fra kommunestyret i form av forslag på oppgaver det vil være ønskelig at kontrollutvalget ser nærmere på.

Overhalla 15.02.17

Reidar Viken
Leder

Kari Mørkved Hustad
Nestleder

Bernt Harald Opdal
Medlem

VEDLEGG – OVERSIKT OVER KONTROLLUTVALGETS SAKER I 2016

Møtedato	Sak nr.	Sakstittel
22.01.2016	001/16	Referatsaker
	002/16	Orientering fra rådmannen - grunnskoletilbudet
	003/16	Orientering fra revisor.
	004/16	Oppfølging av saker
	005/16	Innspill til overordnet analyse(OA) – forvaltningsrevisjon og selskapskontroll
	006/16	Kontrollutvalgets årsrapport 2015
21.04.2016	007/16	Referatsaker
	008/16	Uttalelse til Overhalla kommunes årsregnskap 2015
	009/16	Skatteoppkreverfunksjonen 2015
	010/16	Plan forvaltningsrevisjon 2016 -2019
	011/16	Plan selskapskontroll 2016 -2019
	012/16	Ekstramøte i mai
20.05.2016	013/16	Referatsaker
	014/16	Forvaltningsrevisjonsrapport-Arkivtjenesten
		Eventuelt
08.09.2016	015/16	Referatsaker
	016/16	Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor – den årlige uavhengighetserklæring
	017/16	Orientering fra revisor vedr. revisjonsstrategien for regnskapsrevisjon 2016
	018/16	Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor – den årlige uavhengighetserklæring
	019/16	Kontroll og tilsyn - forslag til driftsbudsjett 2017
	020/16	Aktuell enhet for et besøk
06.12.2016	021/16	Referatsaker
	022/16	Orientering fra revisor - Status for arbeidet med forvaltningsrevisjon
	023/16	Orientering fra revisor - Status for arbeidet med regnskapsrevisjon
	024/16	Kontrollutvalgets årsplan / møteplan for 2017
	025/16	Besøk ved helse og omsorg
	026/16	Orientering fra rådmannen - kapasitet og kapasitetsplanlegging vedrørende skole og opplæring
	027/16	Henvendelse fra Overhalla Montessori skole SA - revisors notat